

murmuratores: meminerint dicti domini: vnus assumet: et vnus relinquitur. **Quoniam** ibi mandauit dñs benedictione: Ubi madauit? In fratribus qui habitāt in vnū: Ibi pcepit bñdictiones: ibi benedicūt dñm q̄ habitāt cōcorditer. Nā in discordia non bñdicis dñm: sine causa dicis: qz lingua tua sonat bñdictionem domini si corde nō dices. Ore benedicis: et corde maledicis: Ore suo benedicebāt: z corde suo maledicebāt. Nūq̄d verba nostra sūt: Significati sunt qdā: Benedicis dñm cū oras: z sequeris in p̄ce tua: z maledicis inimico tuo. Hoc ē quod audisti ab ipso dño: diligite inimicos vestros. Si aut facias vt diligas inimicū tuū z ores p̄ eo: ibi madauit dñs bñdictionem suā. Ibi habebis: **Vitam in seculū.** Id est in eternū. Multi enī amātes vitam istā: maledicūt inimicis suis. Pro qua re: nisi pro ista vita: nisi p̄ comodis secularib⁹: Ubi te angustauit inimicus tuus: vt cogaris maledicere: In terra angustatus es: migra: habitata in celo. Quō inq̄s habito in celo hō carne indutus: carni deditus: Corde p̄cede: vt p̄sequaris corpe. Noli surdus audire. Sursū habe cor: et nemo te angustabit in celo. Et ideo bene sequit̄ et alī psalm⁹.

Explicit Tractat⁹ de ps. CXXXII

Incipit Tractat⁹ de ps. CXXXIII

Expositio psalmi.

Alce nunc benedicite dñm: omnes serui dñi. Qui stas i domo dñi: in atrijs domus dei nostri. Quare addidit i atrijs? Atria ampliora spatia domus intelliguntur. Qui stat in atrijs: nō angustat: nō premitur: qdā mō delectat. In latitudine mane et potes diligere inimicū tuū. Quia nō ea diligis: vbi ab inimico angustias patiaris. Quō intelligeris stare in atrijs: Sta in caritate: z stas in atrijs. In caritate latitudo ē. In odio angustia: Audi aplm. Ira z indignatio: tribulatio et angustia in omnem animā hoīs opantis malū. De latitudine autē caritatē quid dicit: Qm̄ caritas dei diffusa ē in cordibus nostris: p̄ spiritū sanctū qui dat⁹ est nobis. Ubi audis diffusionē: itellige latitudinē. Ubi audis latitudinē: itellige atria dñi: z habebis veram benedictionem dñi: qm̄ non maledicis inimicis. Alloq̄tur enī sp̄s eos qui patiuntur tribulationem vt glorient̄ in tribulationib⁹: z dicit eis. Ecce nūc benedicite dominū oēs serui dñi. Quid ē: ecce nūc: In

hoc tpe. Nā post transactas tribulationes manifestū est: qz benedictione dñi vacabimus. Et dictū ē: Beati q̄ habitāt in domo tua: in secula seculorū laudabūt te. Qui tūc benedicturi sunt sine defectu: hic incipiūt benedicere dñm. Sic in tribulationibus: in tēptationib⁹: in molestijs: inter aduersitates seculi: inter insidias inimici: inter fraudes et impet⁹ diaboli: hoc est: Ecce nūc benedicite dñm oēs serui dñi. Qui stas in domo dñi. Quid ē q̄ stas: Qui pseueratis: quia dictū ē de quodā qui archangel⁹ fuit z i veritate nō stetit: Et dictū est de amico sp̄si: Amicus sp̄si aut stat z audit eū: z gaudio gaudet p̄ vocē sp̄si. Ergo qui stas in dño dñi in atrijs dom⁹ dei nostri. **In noctib⁹ extollite manus vestras in sancta: et bñdicite dñm.** Facile est benedicere in diebus. Quid est in dieb⁹: In reb⁹ p̄speris. Nox enī tristis res est: dies res est leta. Qm̄ tibi bene est: bñdicis dñm: qm̄ filiū desideras z nascitur benedicis dñm. Liberata est vxor tua a piculo p̄ benedicis dñm: Egrotabat fili⁹: liberaf: benedicis dñm. Egrotabat filius: forte q̄sisti mathematicū: sortile gum: forte nō de lingua: s; de morib⁹ tuis exijt maledictio in dñm: exijt de morib⁹ z d vita tua. Noli gloriari qz lingua bñdicis: si vita maledicis. Quō inq̄s vita maledico: Quia attēdit vita tua: z dicitur: Ecce christianus: ecce q̄les sūt christiani. Blasphemaf p̄pter te christ⁹. Ecce cū vita tua maledicat: qd̄ p̄dest qd̄ lingua tua benedixit: Benedicite ergo dñm. Qm̄: In noctibus: Qm̄ benedixit Job: q̄ tristis nox erat. Ablata sūt oīa que possidebant: Ablatis filijs quib⁹ seruabant: q̄ tristis nox. S; videam⁹ si nō in noctib⁹ bñdicat. Bomin⁹ dedit: dñs abstulit: sicut dño placuit ita factū est: sit nomē dñi benedictum. Q̄ nox atrox: Percussus vulnere a capite vsq̄ ad pedes: putrefact⁹ liquecebat in se. Tunc enim Eua ausa est eū tēptare: Sic aliquid in deū tuū et morere. Audi benedicentem in noctibus. Locuta es inq̄t quasi vna ex insipientib⁹ mulierib⁹. Si bona suscepimus de manu dñi: mala quare nō toleramus: Ecce quid est in noctib⁹ extollite manus vestras in sancta et bñdicite dominū. Quid dixit Job: Locuta es tanq̄ vna ex insipientibus mulieribus. Adā putris repulit Eua tanq̄ dicēs: Sufficit q̄ p̄pter te mortalis effectus sum: Valueras

Alia lra. fono.

Alia lra.
t ubi.

in paradiso: sed viceris i stercore: Magna gratia dei. **S**z vñ hoc: nisi qz ros hermo cõpluerat illã aiam: et dederat dñs suavitatem: vt terra nostra daret fructũ suũ. In noctibus extollite manũ vestras in sancta: et bñdicite dñm. **Benedicat te dñs ex syon: q̄ fecit celũ et terrã.** Plures hortat vt benedicat: et ipse vnũ benedicit: quia ex plurib⁹ vnũ fecit: qz bonũ et iocũdũ ẽ habitare fratres in vnũ. Pluralis numerus fratres: sed singularis habitare in vnũ. Ideo benedicat te dñs ex syon: q̄ fecit celũ et terrã. Nemo vestrũ dicat: ad me nõ pueniet ista bñdictio. Putat q̄s ẽ quẽ bñdixit: Bñdicat te dñs ex syõ. Unũ benedixit: Esto i vno et pueniet ad te bñdictio.

Explicit Tract. de ps. CXXXIII
Qui est vltimus Lanticũ graduũ.

Incipit Tractat⁹ de ps. CXXXIII
Expositio psalmi.

Valde nobis dulce esse debet: et dulce nobis esse gaudẽduz est: quo nos psalmus iste cobortatur. Dicit eni:

Laudate nomẽ dñi: Causãqz ipsã quare iustũ sit vt laudem⁹ nomẽ dñi: continuo subiecit. **Laudate hui dñm: Quid iustu⁹: qd dignu⁹: qd gratius:** Etenĩ si nõ laudauerit serui dñm supbi: ingrati: irreligiosi erũt. Et quid faciunt nõ laudãdo dñm: nisi vt seuerũ sctiãt dñm. Neqz enĩ hu⁹ ingrat⁹ si dñm suũ laudare noluerit: iõ efficit vt seru⁹ nõ sit: Laudes: nõ laudes: seru⁹ es. Sed si laudes p̄pitiabis: si nõ laudes offendis. Bona est exhortatio et utilis. Unũ magis satagere debem⁹ quẽadmodũ laudãdus sit de⁹: q̄s dubitare laudãdũ. **Laudate ergo nomẽ dñi.** Hortat nos psalm⁹: hortat nos p̄beta: hortatur nos spũs dei: hortatur postremo nos ipse dñs vt laudem⁹ dñm. Nõ enĩ laudibus nostris ille crescit: sed nos. **Be⁹** nec melior sit si laudaueris: nec deterior si vitupaueris: si tu laudãdo bonũ melior eris: vitupãdo deterior: bon⁹ aut ille manet vt est. Si enĩ seruos suos ipos bene de se merito: p̄dicatores verbi sui: rectores eccle sue: veneratores noĩs sui: obtẽpatores mã dati sui: id docet vt i p̄scia sua habeãt dulcedinẽ bone vite sue: ne corrupãtur laudibus: ne franganẽ vitupatiõib⁹ hoĩm: q̄to magis ipse incõmutabilis sup oĩa q̄ hec docet: non vtiqz maior sit si laudaueris: nec minor si vitupaueris. Sed qm̄ nobis expedit laudare dñm: misericorditer iubet vt laudem⁹ eũ: nõ arrogãter. **Audiam⁹ ergo**

quid dic: **Laudate nomẽ dñi: laudate hui dominum.** Non aliquid incõgruũ facitis laudando serui dominum. Et si semp tantummodo serui essetis: deberetis laudare dñm: q̄to magis debetis laudare dñm serui: vt esse mereamini et filij. Sed qm̄ scriptũ ẽ in alio psalmo: **Rectos decet laudatio.** Et item alibi scriptũ est: **Nõ ẽ speciosa laus in ore pctõris.** Neqz alibi dicit: **Sacrificiũ laudis glorificauit me:** Et ibi via est in q̄ ostendã illi salutare meũ. et sequẽt: **Pctõri aut dixit de⁹: vt qd tu enarras iusticias meas: et assumis testamẽtũ meũ per os tuũ: tu aut odisti disciplinã: et picisti sermones meos post te:** Ne forte q̄s q̄s: qm̄ dictũ est: laudate serui dñm: etiã si in domo ista magna fuerit mal⁹ seru⁹: putet sibi p̄desse laudem dñi: continuo quales sint qui laudare debeant dominũ subiecit et docet. **Qui statis in domo dñi: in atrijs dom⁹ dei nostri.** Qui stat: nõ qui ruitis. Illi aut stare dicũt qui in mandatis ei⁹ p̄seuerãt: qui i fide nõ ficta: et spe firma: et caritate sincera seruiũt deo et honorãt ecclesiã ei⁹: et nõ dāt offensiõem male viuẽdi eis q̄ venire volũt: et in via lapides offensiõis inueniũt. Ergo q̄ stat i domo dñi laudate nomen dñi: **Grati estote ne foris erret.** Quia ergo statis: parũ ne ẽ vobis vbi laudãdus est qui vos erexit iacetes: et fecit in domo sua stare et ipm̄ agnoscere ipsũqz laudare. **Parũ ne b̄ bñficiũ est qd stam⁹ i domo dñi:** Sic interim i hac pegrinatõẽ: i hac domo qd etiã pegrinatõis tabernaculũ dñi: qz b̄ stam⁹: nõ qd paz grati eẽ debem⁹: **Nõne cogitãduz ẽ: qz hic stam⁹: Nõne cogitãdũ ẽ: quid facti fuerimus: Nõne cogitãdũ ẽ nobis: vbi iacebamus et q̄ collecti sum⁹: Nõne cogitãdũ est qz oēs ipm̄ dñm nõ q̄rebãt: et ipse illos nõ q̄rẽtes q̄siuit: ipse inuẽtos excitauit: ipse excitatos vocauit: ipse vocatos iẽtroduxit: et in domo sua stare fecit:** **Hec q̄s q̄s cogitat: et ingrat⁹ si ẽ oĩo despicit se p̄ amore dñi sui: a q̄ sibi tanta p̄stita sũt.** Et qm̄ si habet qd p̄tãt bñficijs deo retribuatur: qd ei restat: nisi gratias agere et nõ repẽdere: **Ad ipsã ḡtiãrãctõẽz p̄tinet: et calicẽ dñi accipe et nomẽ ei⁹ iuocare.** **Nã qd retribuatur dño seruus p̄ oib⁹ q̄ retribuit illi:** Ergo q̄ statis in domo dñi i atrijs domus dei nr̄i: **Laudate dñm: Quid dicitur⁹ sũ q̄re laudet.** **Qm̄ benign⁹ dñs.** Breuiter vno verbo explicata ẽ laus dñi dei nr̄i. **Bon⁹ domin⁹: s̄ bon⁹ nõ vt sũt bona q̄ fecit.** **Nã se**

Alia lra.
t quia bon